

Battle of Michmas. Saul's War of Independence

1 Samuel ch.13

- (א) בן שנה שאול במלכו ושתי שנים מלך על ישראל:
- (ב) ויבחר לו שאול שלשת אלפים מישראל ויהיו עם שאול אלפים במכמש ובהר בית אל ואלף היו עם יונתן
 - . בגבעת בנימין ויתר העם שלח איש לאהליו:
- (ג) ויך יונתן את נציב פלשתים אשר בגבע וישמעו מלעיקים ייייעל מבע בעומר בכל בעבע לעמר יייימייי
- פלשתים ושאול תקע בשופר בכל הארץ לאמר ישמעו העברים:
- (ד) וכל ישראל שמעו לאמר הכה שאול את נציב פלשתים וגם נבאש ישראל בפלשתים ויצעקו העם אחרי שאול הגלגל:
- (ה) ופלשתים נאספו להלחם עם ישראל שלשים אלף רכב וששת אלפים פרשים ועם כחול אשר על שפת הים לרב ויעלו ויחנו במכמש קדמת בית און:
- (ו) ואיש ישראל ראו כי צר לו כי נגש העם ויתחבאו העם במערות ובחוחים ובסלעים ובצרחים ובברות:
 - (ז) ועברים עברו את הירדן ארץ גד וגלעד ושאול עודנו בגלגל וכל העם חרדו אחריו:
- (ח) וייחל ויוחל שבעת ימים למועד אשר שמואל ולא בא שמואל הגלגל ויפץ העם מעליו:
- (ט) ויאמר שאול הגשו אלי העלה והשלמים ויעל העלה:
 - (י) ויהי ככלתו להעלות העלה והנה שמואל בא ויצא
 - שאול לקראתו לברכו:
- (יא) ויאמר שמואל מה עשית ויאמר שאול כי ראיתי כי נפץ העם מעלי ואתה לא באת למועד הימים ופלשתים נאספים מכמש:
- (יב) ואמר עתה ירדו פלשתים אלי הגלגל ופני יקוק לא חליתי ואתאפק ואעלה העלה: ס
- (יג) ויאמר שמואל אל שאול נסבלת לא שמרת את מצות יקוק אלהיך אשר צוך כי עתה הכין יקוק את ממלכתך אל ישראל עד עולם:
 - (יד) ועתה ממלכתך לא תקום בקש יקוק לו איש כלבבו ויצוהו יקוק לנגיד על עמו כי לא שמרת את אשר צוך יקוק: פ
 - (טו) ויקם שמואל ויעל מן הגלגל גבעת בנימן ויפקד שאול את העם הנמצאים עמו כשש מאות איש:
 - (טז) ושאול ויונתן בנו והעם הנמצא עמם ישבים בגבע בנימן ופלשתים חנו במכמש:
 - (יז) ויצא המשחית ממחנה פלשתים שלשה ראשים הראש אחד יפנה אל דרך עפרה אל ארץ שועל:
 - (יח) והראש אחד יפנה דרך בית חרון והראש אחד יפנה דרך הגבול הנשקף על גי הצבעים המדברה: ס

Saul was a year when he became king, and he reigned over Israel for two years.

² Saul chose three thousand men from Israel; two thousand were with him at Mikmash and in the hill country of Bethel, and a thousand were with Jonathan at Gibeah in Benjamin. The rest of the men he sent back to their homes.

³ Jonathan attacked the Philistine outpost at Geba, and the Philistines heard about it. Then Saul had the trumpet blown throughout the land and said, "Let the Hebrews hear!" ⁴ So all Israel heard the news: "Saul has attacked the Philistine outpost, and now Israel has rebelled against the Philistines." And the people were summoned to join Saul at Gilgal.

⁵ The Philistines assembled to fight Israel, with three thousand^[c] chariots, six thousand charioteers, and soldiers as numerous as the sand on the seashore. They went up and camped at Mikmash, east of Beth Aven. ⁶ When the Israelites saw that their situation was critical and that their army was hard pressed, they hid in caves and thickets, among the rocks, and in pits and cisterns. ⁷ Some Hebrews even crossed the Jordan to the land of Gad and Gilead.

Saul remained at Gilgal, and all the troops with him were quaking with fear. 8 He waited seven days, the time set by Samuel; but Samuel did not come to Gilgal, and Saul's men began to scatter. 9 So he said, "Bring me the burnt offering and the fellowship offerings." And Saul offered up the burnt offering. Just as he finished making the offering, Samuel arrived, and Saul went out to greet him. 11 "What have you done?" asked Samuel. Saul replied, "When I saw that the men were scattering, and that you did not come at the set time, and that the Philistines were assembling at Mikmash, 12 I thought, 'Now the Philistines will come down against me at Gilgal, and I have not sought the Lord's favor.' So I felt compelled to offer the burnt offering." 13 "You have done a foolish thing," Samuel said. "You have not kept the command the Lord your God gave you; if you had, he would have established your kingdom over Israel for all time. ¹⁴ But now your kingdom will not endure; the Lord has sought out a man after his own heart and appointed him ruler of his people, because you have not kept the Lord's command." ¹⁵ Then Samuel left Gilgal^[d] and went up to Gibeah in Benjamin, and Saul counted the men who were with him. They numbered

¹⁶ Saul and his son Jonathan and the men with them were staying in Gibeah^[e] in Benjamin, while the Philistines camped at Mikmash. ¹⁷ Raiding parties went out from the Philistine camp in three detachments. One turned toward Ophrah in the vicinity of Shual, ¹⁸ another toward Beth Horon, and the third toward the

about six hundred.

PARDES COMMUNITY EDUCATION | FALL 2020 alex@pardes.org | www.alexisrael.org

(יט) וחרש לא ימצא בכל ארץ ישראל כי אמר אמרו פלשתים פן יעשו העברים חרב או חנית:

(ב) וירדו בל ישראל הפלשתים ללטוש איש את מחרשתו ואת אתו ואת קרדמו ואת מחרשתו:

(כא) והיתה הפצירה פים למחרשת ולאתים ולשלש קלשון ולהקרדמים ולהציב הדרבן:

(כב) והיה ביום מלחמת ולא נמצא חרב וחנית ביד כל העם אשר את שאול ואת יונתן ותמצא לשאול וליונתן -----

(כג) ויצא מצב פלשתים אל מעבר מכמש: ס

borderland overlooking the Valley of Zeboyim facing the wilderness.

¹⁹ Not a blacksmith could be found in the whole land of Israel, because the Philistines had said, "Otherwise the Hebrews will make swords or spears!" ²⁰ So all Israel went down to the Philistines to have their plow points, mattocks, axes and sickles^[f] sharpened. ²¹ The price was two-thirds of a shekel^[g] for sharpening plow points and mattocks, and a third of a shekel^[h] for sharpening forks and axes and for repointing goads. ²² So on the day of the battle not a soldier with Saul and Jonathan had a sword or spear in his hand; only Saul and his son Jonathan had them. ²³ Now a detachment of Philistines had gone out to the pass at Mikmash.

שמואל א פרק יד

(א) ויהי היום ויאמר יונתן בן שאול אל הנער נשא כליו לכה ונעברה אל מצב פלשתים אשר מעבר הלז ולאביו לא הגיד:

(ב) ושאול יושב בקצה הגבעה תחת הרמון אשר במגרון והעם אשר עמו כשש מאות איש:

(ג) ואחיה בן אחטוב אחי איכבוד בן פינחס בן עלי כהן יקוק בשלו נשא אפוד והעם לא ידע כי הלך יונתן:

ד) ובין המעברות אשר בקש יונתן לעבר על מצב)

פלשתים שן הסלע מהעבר מזה ושן הסלע מהעבר מזה ושם האחד בוצץ ושם האחד סנה:

(ה) השן האחד מצוק מצפון מול מכמש והאחד מנגב מול גבע: ס

(ו) ויאמר יהונתן אל הנער נשא כליו לכה ונעברה אל מצב הערלים האלה אולי יעשה יקוק לנו כי אין ליקוק מעצור להושיע ברב או במעט:

(ז) ויאמר לו נשא כליו עשה כל אשר בלבבך נטה לך הנני עמך כלבבך: ס

(ח) ויאמר יהונתן הנה אנחנו עברים אל האנשים ונגלינו אליהם:

(ט) אם כה יאמרו אלינו דמו עד הגיענו אליכם ועמדנו תחתינו ולא נעלה אליהם:

(י) ואם כה יאמרו עלו עלינו ועלינו כי נתנם יקוק בידנו וזה לנו האות:

(יא) ויגלו שניהם אל מצב פלשתים ויאמרו פלשתים הנה עברים יצאים מן החרים אשר התחבאו שם:

(יב) ויענו אנשי המצבה את יונתן ואת נשא כליו ויאמרו עלו אלינו ונודיעה אתכם דבר פ ויאמר יונתן אל נשא כליו עלה אחרי כי נתנם יקוק ביד ישראל:

(יג) ויעל יונתן על ידיו ועל רגליו ונשא כליו אחריו ויפלו לפני יונתן ונשא כליו ממותת אחריו:

1 Samuel 14

On that day, Jonathan son of Saul said to his young armor-bearer, "Come, let's go over to the Philistine outpost on the other side." But he did not tell his father.

² Saul was staying on the outskirts of Gibeah under a pomegranate tree in Migron. With him were about six hundred men, ³ among whom was Ahijah, who was wearing an ephod. He was a son of Ichabod's brother Ahitub son of Phinehas, the son of Eli, the Lord's priest in Shiloh. No one was aware that Jonathan had left. ⁴ On each side of the pass that Jonathan intended to cross to reach the Philistine outpost was a cliff; one was called Bozez and the other Seneh. ⁵ One cliff stood to the north toward Mikmash, the other to the south toward Geba.

⁶ Jonathan said to his young armor-bearer, "Come, let's go over to the outpost of those uncircumcised men. Perhaps the Lord will act in our behalf. Nothing can hinder the Lord from saving, whether by many or by few."

⁷ "Do all that you have in mind," his armor-bearer said. "Go ahead; I am with you heart and soul."

⁸ Jonathan said, "Come on, then; we will cross over toward them and let them see us. ⁹ If they say to us, 'Wait there until we come to you,' we will stay where we are and not go up to them. ¹⁰ But if they say, 'Come up to us,' we will climb up, because that will be our sign that the Lord has given them into our hands."

¹¹ So both of them showed themselves to the Philistine outpost. "Look!" said the Philistines. "The Hebrews are crawling out of the holes they were hiding in." ¹² The men of the outpost shouted to Jonathan and his armor-bearer, "Come up to us and we'll teach you a lesson." So Jonathan said to his armor-bearer, "Climb up after me; the Lord has given them into the hand of Israel." ¹³ Jonathan climbed up, using his hands and feet, with his armor-bearer right behind him. The Philistines fell before Jonathan, and his armor-bearer followed and killed behind him. ¹⁴ In that first

attack Jonathan and his armor-bearer killed some twenty men in

an area of about half an acre.

KING SAUL AND THE QUESTION OF MONARCHY

PARDES COMMUNITY EDUCATION | FALL 2020 alex@pardes.org | www.alexisrael.org

(יד) ותהי המכה הראשנה אשר הכה יונתן ונשא כליו כעשרים איש כבחצי מענה צמד שדה:

(טו) ותהי חרדה במחנה בשדה ובכל העם המצב והמשחית חרדו גם המה ותרגז הארץ ותהי לחרדת עלבום:

(טז) ויראו הצפים לשאול בגבעת בנימן והנה ההמון נמוג וילר והלם: פ

(יז) ויאמר שאול לעם אשר אתו פקדו נא וראו מי הלך מעמנו ויפקדו והנה אין יונתן ונשא כליו:

(יח) ויאמר שאול לאחיה הגישה ארון האלהים כי היה ארון האלהים ביום ההוא ובני ישראל:

(יט) ויהי עד דבר שאול אל הכהן וההמון אשר במחנה פלשתים וילך הלוך ורב פ ויאמר שאול אל הכהן אסף

(ב) ויזעק שאול וכל העם אשר אתו ויבאו עד המלחמה והנה היתה חרב איש ברעהו מהומה גדולה מאד:

(כא) והעברים היו לפלשתים כאתמול שלשום אשר עלו עמם במחנה סביב וגם המה להיות עם ישראל אשר עם שאול ויונתן:

(כב) וכל איש ישראל המתחבאים בהר אפרים שמעו כי נסו פלשתים וידבקו גם המה אחריהם במלחמה:

(כג) ויושע יקוק ביום ההוא את ישראל והמלחמה עברה

את בית און:

(כד) ואיש ישראל נגש ביום ההוא ויאל שאול את העם לאמר ארור האיש אשר יאכל לחם עד הערב ונקמתי מאיבי ולא טעם כל העם לחם: ס

(כה) וכל הארץ באו ביער ויהי דבש על פני השדה:

(כו) ויבא העם אל היער והנה הלך דבש ואין משיג ידו אל פיו כי ירא העם את השבעה:

(כז) ויונתן לא שמע בהשביע אביו את העם וישלח את קצה המטה אשר בידו ויטבל אותה ביערת הדבש וישב ידו אל פיו ותראנה ותארנה עיניו:

(כח) ויען איש מהעם ויאמר השבע השביע אביך את העם לאמר ארור האיש אשר יאכל לחם היום ויעף העם: (כט) ויאמר יונתן עכר אבי את הארץ ראו נא כי ארו עיני

בי טעמתי מעט דבש הזה:

:העם מאד

(ל) אף כי לוא אכל אכל היום העם משלל איביו אשר

מצא כי עתה לא רבתה מכה בפלשתים:

(לא) ויכו ביום ההוא בפלשתים ממכמש אילנה ויעף

(לב) ויעש ויעט העם אל שלל השלל ויקחו צאן ובקר ובני

בקר וישחטו ארצה ויאכל העם על הדם: (לג) ויגידו לשאול לאמר הנה העם חטאים ליקוק לאכל על הדם ויאמר בגדתם גלו אלי היום אבן גדולה: ¹⁵ Then panic struck the whole army—those in the camp and field, and those in the outposts and raiding parties—and the ground shook. It was a panic sent by God. ^[a]
¹⁶ Saul's lookouts at Gibeah in Benjamin saw the army melting

away in all directions. ¹⁷ Then Saul said to the men who were with him, "Muster the forces and see who has left us." When they did, it was Jonathan and his armor-bearer who were not there.

¹⁸ Saul said to Ahijah, "Bring the ark of God." (At that time it was with the Israelites.) ^[b] ¹⁹ While Saul was talking to the priest, the tumult in the Philistine camp increased more and more. So Saul said to the priest, "Withdraw your hand."

²⁰ Then Saul and all his men assembled and went to the battle. They found the Philistines in total confusion, striking each other with their swords. ²¹ Those Hebrews who had previously been with the Philistines and had gone up with them to their camp went over to the Israelites who were with Saul and Jonathan. 22 When all the Israelites who had hidden in the hill country of Ephraim heard that the Philistines were on the run, they joined the battle in hot pursuit. ²³ So on that day the Lord saved Israel, and the battle moved on beyond Beth Aven. ²⁴ Now the Israelites were in distress that day, because Saul had bound the people under an oath, saying, "Cursed be anyone who eats food before evening comes, before I have avenged myself on my enemies!" So none of the troops tasted food. ²⁵ The entire army entered the woods, and there was honey on the ground. ²⁶ When they went into the woods, they saw the honey oozing out; yet no one put his hand to his mouth, because they feared the oath. ²⁷ But Jonathan had not heard that his father had bound the people with the oath, so he reached out the end of the staff that was in his hand and dipped it into the honeycomb. He raised his hand to his mouth, and his eyes brightened. 28 Then one of the soldiers told him, "Your father bound the army under a strict oath, saying, 'Cursed be anyone who eats food today!' That is why the men are faint." ²⁹ Jonathan said, "My father has made trouble for the country. See how my eyes brightened when I tasted a little of this honey. 30 How much better it would have been if the men had eaten today some of the plunder they took from their enemies. Would not the slaughter of the Philistines have been even

³¹ That day, after the Israelites had struck down the Philistines from Mikmash to Aijalon, they were exhausted. ³² They pounced on the plunder and, taking sheep, cattle and calves, they butchered them on the ground and ate them, together with the blood. ³³ Then someone said to Saul, "Look, the men are sinning against the Lord by eating meat that has blood in it." "You have broken faith," he said. "Roll a large stone over here at once." ³⁴ Then he said, "Go out among the men and tell them, 'Each of you bring me your cattle and sheep, and slaughter them here and eat them. Do not sin against the Lord by eating meat with blood still in it.""

greater?"

KING SAUL AND THE QUESTION OF MONARCHY

PARDES COMMUNITY EDUCATION | FALL 2020 alex@pardes.org | www.alexisrael.org

(לד) ויאמר שאול פצו בעם ואמרתם להם הגישו אלי איש שורו ואיש שיהו ושחטתם בזה ואכלתם ולא תחטאו ליקוק לאכל אל הדם ויגשו כל העם איש שורו בידו הלילה וישחטו שם:

(לה) ויבן שאול מזבח ליקוק אתו החל לבנות מזבח

ליקוק: פ

(לו) ויאמר שאול נרדה אחרי פלשתים לילה ונבזה בהם עד אור הבקר ולא נשאר בהם איש ויאמרו כל הטוב בעיניך עשה ס ויאמר הכהן נקרבה הלם אל האלהים:

(לז) וישאל שאול באלהים הארד אחרי פלשתים התתנם ביד ישראל ולא ענהו ביום ההוא:

(לח) ויאמר שאול גשו הלם כל פנות העם ודעו וראו במה היתה החטאת הזאת היום:

(לט) כי חי יקוק המושיע את ישראל כי אם ישנו ביונתן בני כי מות ימות ואין ענהו מכל העם:

(מ) ויאמר אל כל ישראל אתם תהיו לעבר אחד ואני ויונתן בני נהיה לעבר אחד ויאמרו העם אל שאול הטוב בעיניך עשה: ס

(מא) ויאמר שאול אל יקוק אלהי ישראל הבה תמים וילכד יונתן ושאול והעם יצאו:

(מב) ויאמר שאול הפילו ביני ובין יונתן בני וילכד יונתן:

(מג) ויאמר שאול אל יונתן הגידה לי מה עשיתה ויגד לו יונתן ויאמר טעם טעמתי בקצה המטה אשר בידי מעט דבש הנני אמות:

(מד) ויאמר שאול כה יעשה אלהים וכה יוסף כי מות תמות יונתן:

(מה) ויאמר העם אל שאול היונתן ימות אשר עשה הישועה הגדולה הזאת בישראל חלילה חי יקוק אם יפל משערת ראשו ארצה כי עם אלהים עשה היום הזה ויפדו העם את יונתן ולא מת: ס

> (מו) ויעל שאול מאחרי פלשתים ופלשתים הלכו .

למקומם:

(מז) ושאול לכד המלוכה על ישראל וילחם סביב בכל איביו במואב ובבני עמון ובאדום ובמלכי צובה ובפלשתים ובכל אשר יפנה ירשיע:

(מח) ויעש חיל ויך את עמלק ויצל את ישראל מיד שסהו:

(מט) ויהיו בני שאול יונתן וישוי ומלכי שוע ושם שתי בנתיו שם הבכירה מרב ושם הקטנה מיכל:

(נ) ושם אשת שאול אחינעם בת אחימעץ ושם שר צבאו אבינר בן נר דוד שאול:

(נא) וקיש אבי שאול ונר אבי אבנר בן אביאל: ס

(נב) ותהי המלחמה חזקה על פלשתים כל ימי שאול וראה שאול כל איש גבור וכל בן חיל ויאספהו אליו: ס So everyone brought his ox that night and slaughtered it there. ³⁵ Then Saul built an altar to the Lord; it was the first time he had done this.

³⁶ Saul said, "Let us go down and pursue the Philistines by night and plunder them till dawn, and let us not leave one of them alive."

"Do whatever seems best to you," they replied. But the priest said, "Let us inquire of God here."

³⁷ So Saul asked God, "Shall I go down and pursue the Philistines? Will you give them into Israel's hand?" But God did not answer him that day.

³⁸ Saul therefore said, "Come here, all you who are leaders of the army, and let us find out what sin has been committed today. ³⁹ As surely as the Lord who rescues Israel lives, even if the guilt lies with my son Jonathan, he must die." But not one of them said a word.

⁴⁰ Saul then said to all the Israelites, "You stand over there; I and Jonathan my son will stand over here."

"Do what seems best to you," they replied.

⁴¹Then Saul prayed to the Lord, the God of Israel, "Why have you not answered your servant today? If the fault is in me or my son Jonathan, respond with Urim, but if the men of Israel are at fault, ^[d] respond with Thummim." Jonathan and Saul were taken by lot, and the men were cleared. ⁴² Saul said, "Cast the lot between me and Jonathan my son." And Jonathan was taken. ⁴³Then Saul said to Jonathan, "Tell me what you have done." So Jonathan told him, "I tasted a little honey with the end of my staff. And now I must die!"

⁴⁴ Saul said, "May God deal with me, be it ever so severely, if you do not die, Jonathan."

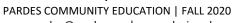
⁴⁵ But the men said to Saul, "Should Jonathan die—he who has brought about this great deliverance in Israel? Never! As surely as the Lord lives, not a hair of his head will fall to the ground, for he did this today with God's help." So the men rescued Jonathan, and he was not put to death.

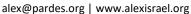
⁴⁶Then Saul stopped pursuing the Philistines, and they withdrew to their own land.

⁴⁷ After Saul had assumed rule over Israel, he fought against their enemies on every side: Moab, the Ammonites, Edom, the kings^[e] of Zobah, and the Philistines. Wherever he turned, he inflicted punishment on them.^[f] ⁴⁸ He fought valiantly and defeated the Amalekites, delivering Israel from the hands of those who had plundered them.

⁴⁹ Saul's sons were Jonathan, Ishvi and Malki-Shua. The name of his older daughter was Merab, and that of the younger was Michal. ⁵⁰ His wife's name was Ahinoam daughter of Ahimaaz. The name of the commander of Saul's army was Abner son of Ner, and Ner was Saul's uncle. ⁵¹ Saul's father Kish and Abner's father Ner were sons of Abiel.

KING SAUL AND THE QUESTION OF MONARCHY

⁵² All the days of Saul there was bitter war with the Philistines, and whenever Saul saw a mighty or brave man, he took him into his service.

Comparison

שמואל א פרק ז

- (ז) וישמעו פלשתים כי התקבצו בני ישראל המצפתה ויעלו סרני פלשתים אל ישראל וישמעו בני ישראל ויראו מפני פלשתים:
 - (ח) ויאמרו בני ישראל אל שמואל אל תחרש ממנו <mark>מזעק אל יקוק</mark> אלהינו <mark>וישענו</mark> מיד פלשתים:
- (ט) ויקח שמואל טלה חלב אחד ויעלה ויעלהו עולה כליל ליקוק <mark>ויזעק</mark> שמואל אל יקוק בעד ישראל <mark>ויענהו יקוק</mark>:

שמואל א פרק ח

- (יח) <mark>וזעקתם ביום ההוא</mark> מלפני מלככם אשר בחרתם לכם <mark>ולא יענה יקוק אתכם ביום ההוא</mark>:
 - (יט) וימאנו העם לשמע בקול שמואל ויאמרו לא כי אם מלך יהיה עלינו:

שמואל א פרק ט

- (טו) ויקוק גלה את אזן שמואל יום אחד לפני בוא שאול לאמר:
- (טז) כעת מחר אשלח אליך איש מארץ בנימן ומשחתו לנגיד על עמי ישראל <mark>ו<u>הושיע</u> את עמי מיד פלשתים כי</mark> ראיתי את עמי <mark>כי באה צעקתו אלי</mark>:

שמואל א פרק יא

- (יב) ויאמר העם אל שמואל מי האמר שאול ימלך עלינו תנו האנשים ונמיתם:
- (יג) ויאמר שאול <u>לא יומת איש</u> ביום הזה <mark>כי היום עשה יקוק תשועה בישראל</mark>:

שמואל א פרק יד

- (ו) ויאמר יהונתן אל הנער נשא כליו לכה ונעברה אל מצב הערלים האלה אולי יעשה יקוק לנו <mark>כי אין ליקוק</mark> <mark>מעצור להושיע ברב או במעט</mark>:
 - בו(כ) ו<mark>יזעק</mark> שאול וכל העם אשר אתו ויבאו עד המלחמה...
 - ...(כג) <mark>ויושע יקוק</mark> ביום ההוא את ישראל והמלחמה עברה את בית און:
 - (לז) וישאל שאול באלהים הארד אחרי פלשתים התתנם ביד ישראל <mark>ולא ענהו ביום ההוא:</mark>
 - (לח) ויאמר שאול גשו הלם כל פנות העם ודעו וראו במה היתה החטאת הזאת היום:
 - (לט) כי <mark>חי יקוק המושיע את ישראל</mark> כי אם ישנו ביונתן בני כי מות ימות <mark>ואין ענהו מכל העם</mark>:

...

- (מד) ויאמר שאול כה יעשה אלהים וכה יוסף כי מות תמות יונתן:
- (מה) ויאמר העם אל שאול <mark>היונתן ימות אשר עשה הישועה הגדולה הזאת בישראל</mark> חלילה חי יקוק אם יפל משערת ראשו ארצה כי עם אלהים עשה היום הזה ויפדו העם את יונתן ולא מת: ס